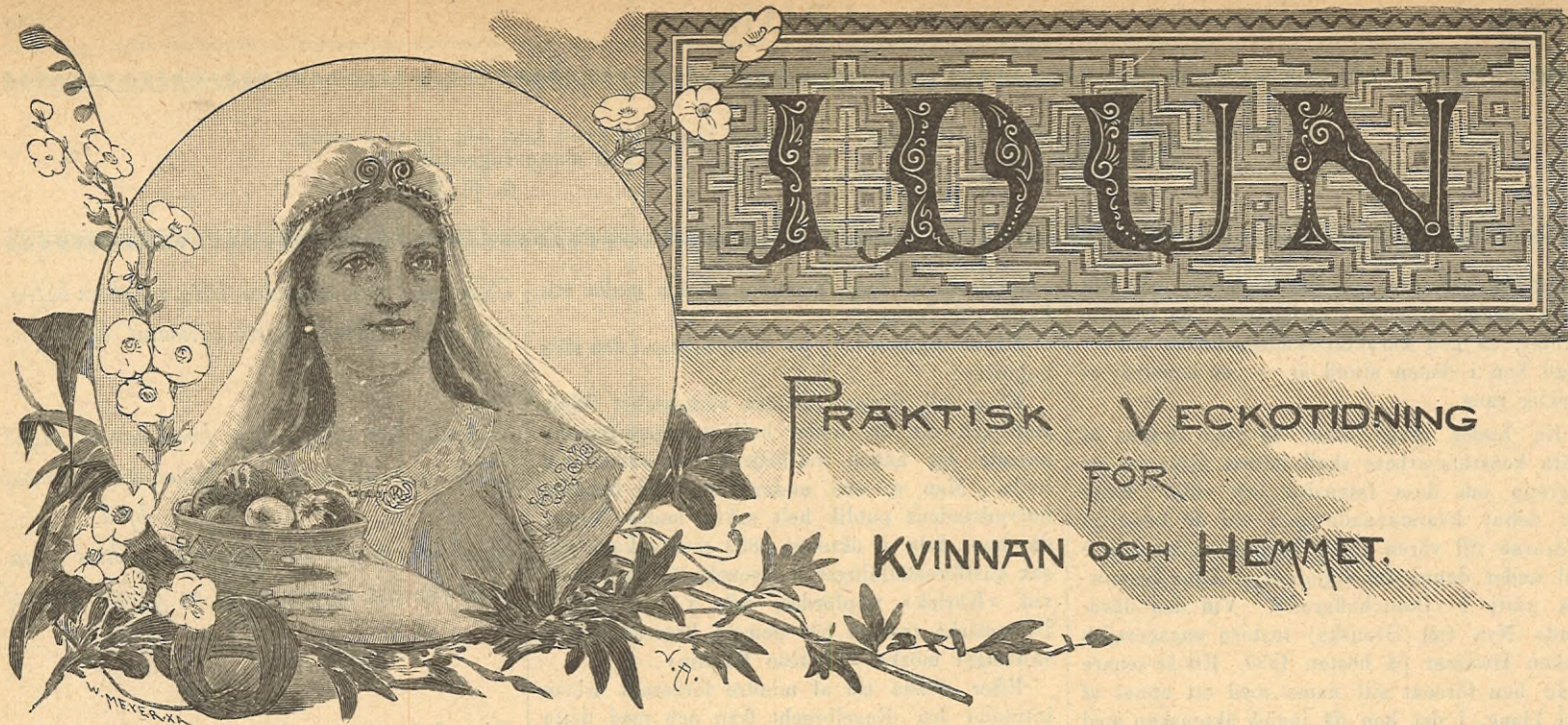

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET.

Stockholm, Germanis Boktr.-Aktieb.

N:r 14 (172)

Fredagen den 3 april 1891.

4:de årg.

Prenumerationspris pr år:
Idun med Modetidning och ko-
lorerade planscher kr. 8:—
Idun m. Modet. utan kol. pl. » 6: 50
Idun ensam..... » 4:—

Byrå:
Hamngatan 16, 2¹/₂ tr.
(midt för Kungsträdgården.)
Prenumer. sker i landsorten & post-
anstalt, i Stockholm hos redaktion.

Redaktör och utgivare:
FRITHIOF HELLBERG.
Träffas å byrån kl. 10—11.
Allm. Telef. 61 47.

Utgifningstid:
hvarje helgfri fredag.
Lösnummerpris: 15 öre.
(vid kompletteringar).

Annonspris:
35 öre pr nonpareillerad.
För »Platssökande» och »Lediga platser»
25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv.
Utländska annonser 70 öre pr nonp-rad.

Anna Lisa Hwasser-Engelbrecht.

Det är en vansklig sak att taga andlig rike- dom i arf. Det är icke sällan, som tyngden af en frejdad faders eller moders berömmelse, genom de förväntningar och uppdrifna anspråk, som sam- lats kring ett namn, ver- kat med hämmande tryck på de efterkommandes unga krafter. Det vill en mindre vanlig spän- stighet och själfständighet till för att ur skuggan af ett stort rykte träda fram i sitt eget ljus.

Den kvinna, hvars bild i dag pryder vårt blad, bär ett sådant stort namn, som redan i och för sig själf uppkallar fordrin- gar. Det är Anna Lisa Hwassers oförgätliga för- tjänst, att hon blifvit nå- got mer än »sin moders dotter», blifvit en egen konstnärlig personlighet; att hon, som hade att taga arf efter — som en af Elise Hwassers skil- drare uttryckt sig — »en drottning af Guds nåde genom rikedom af sina konstnärliga gåfvor, en drottning med folkets gunst genom höjden af sin popularitet», träd ut ur det stora namnets skugga i sitt eget ljus.

Büchner har helt visst rätt, då han säger, att krafter låta icke meddela

sig, utan blott uppväckas. Har Elise Hwassers dot- ter ock rönt den oskatt- bara förmånen att till de vaknande krafternas led- ning och ans sattes de mest konstförfarna af hän- der, så är dock grunden, på hvilken hon byggt, helt och hållet hennes egen.

En augustidag för tret- tio år tillbaka, medan ännu sommarfristen lät Elise Hwasser njuta af den leende naturen vid Ulriksdal och sitt unga äktenskap med dåvarande sekreteraren vid Kungl. teatern, hofkamreraren Da- niel Hwasser, föddes de båda makarne dottern An- na Lisa. Tidigt röjdes hos flickan, hvart håg och begåfning vette, och mo- dern ledde med sorgfällig ifver hennes anlag.

Vid ännu knappast fyll- da 18 år debuterade den unga skådespelerskan å Dramatiska teatern i Sar- dous »Dora». Det var den 2 januari 1879. Vid ungefär samma tid och i samma unga ålder två decennier tidigare hade modern först beträdd kung- liga teaterns scen.

Inom loppet af de tio år, som nu följde, utöf- vade Anna Lisa Hwasser den beundransvärda flit och det mångsidiga ar- bete, som, stödda af de

Förakta ej något, och räkna för nog,
Hvad ödet gaf.

Den ringaste gren kan dig tjäna i skog
Till vandringsstaf.

G. F. DAHLGREN.

medfödda gåfvorna, på jämförelsevis kort tid förde henne genom stegringarna: en ovanlig utilitet, en god karaktärsskådespelerska till — hvad hon i denna stund är — en konstnär af verklig rang.

En hastig revue öfver de yttre dragen af detta konstnärarbete skall lättast gifva oss ett begrepp om dess intensitet och vidd. Efter sin debut kvarstannade hon vid de kungliga teatrarne till våren 1880. Hennes andra debutroll under denna tid utgjordes af Anna Ivanownas parti i »Danicheffarne». Vid den dåvarande Nya (nu Svenska) teatern engagerades fröken Hwasser på hösten 1880. Ett år senare hade hon förenat sitt namn med ett annat af god klang, i det hon då ingick äktenskap med den vid samma scen verkande, framstående skådespelaren William Engelbrecht.

Under de sex åren vid Nya teatern skapade fru Hwasser-Engelbrecht en hardt när oöfverskådlig rad af framstående sceniska karaktärer i omkring ett femtiotal olika roller. Från det första uppträdandet i Anne Charlotte Edgrens »Elfvan» dröjer i minnet vår blick undan för undan vid de mest framträdande punkterna af sådana roller som Margareta i »Faust», den mäterligt realistiska Svea i »Hur man gör godt», fru Woren i »På hemvägen», Ofelia, drottningen i »Don Carlos», Blanche i »Kungen roar sig», Florizel i »Ett besök», Agnes i »Brand», Desdemona, Berta i »Sanna kvinnor», Margreta i »Kungämnena», titelrollerna i »Emilia Galotti», »Dyveke», »Jungfrun från Orleans» och ännu många därtill. De nämnda böra vara mer än nog för att hos den minnesgodas hufvudstadspubliken oppväcka erinringarna af det angenäma utbytet från denna mångsidiga och rika konst.

Det plägar oftast vara fallet, att blott en gynnad hufvudstadspublik och en försvinnande reseprocent af landets öfriga befolkning komma i åtnjutande af det, som våra förnämsta scener ha att erbjuda af framstående halt. En ryktbar konstnärs namn är för det stora flertalet af svensk publik kanske blott ett dött begrepp, en sägen, tagen på auktoritet, men aldrig personligen, så att säga, erfaren. Framstående landsortssällskap af verklig rang ha visserligen på de senare åren begynnt afhjälpa denna brist och till allt vidare kretsar bära ut alstren af gedigen dramatik. Bredvid det Lindbergska måste då, på tal härom, främst nämnas det sällskap, som under ledning af William Engelbrecht under spelåren 1886—89 med en ypperlig repertoar och artistuppsättning besökte de flesta af Sveriges och Finlands större städer.

Detta sällskaps utom all jämförelse mest lysande stjärna var Anna Lisa Engelbrecht. Då därför Idun i dag bringar sina talrika läsarinor den uppburna skådespelerskans bild, är det intet tvifvel, att hon i och med densamma skall möta flere personligen tacksamma vänner inom de vidaste kretsar af svenska hem än hvad som vore möjligt för någon annan af våra ryktbara skådespelerskor!

Eller, I alla våra vänner, från det höga Norrland till Sundets strand, huru många af eder bevaren ej ännu från dessa år i liflig hägkomst bilderna af den dystra fru Alving i »Gengangere», af »Galeottos» sargade Julia, af fru Birkner i »Kärlek», af drottningen i

»Hamlet», af lady Tartuffe, af den stolta fru Inger till Östråt...

Några minnesblad, på måfå brutna i den rika buketten!

Efter all denna rastlösa verksamhet följde äntligen ett år, under hvilket konstnärinnan unnade sig någon välförtjänt och välbehöfelig hvila. Men ej ens under denna tid behöfde hufvudstadens publik helt sakna hennes konst, då hon dels i oktober 1889 medverkade vid sex gästföreställningar å Svenska teatern, hvarvid »Kärlek» uppfördes, dels i juni 1890 å Dramatiska teatern här hemma kreerade Zolas storslaget mörka »Therèse Raquin».

Efter denna tid af mindre forceradt arbete inträdde fru Engelbrecht från och med detta spelår vid den Svenska teatern med fast engagement. Och vi stå då inför, hvad hon senast skänkt, de friskaste minnena af hennes artistskap. Det är intet tvifvel, att hon med sina senaste prestationer just nått detsamma högsta punkt, att hon nu står inför oss som vår för närvarande kanske förnämsta tragedienne. Vi förgäta ej Olga Fähræus; men hon har, åtminstone för det närvarande, trätt tillbaka till det enskilda lifvets ro.

Vi hafva allt efter hvartannat haft glädjen att under den pågående säsongen dröja vid de fullödiga skapelser, Anna Lisa Hwasser-Engelbrecht senast bjudit oss, och vilja därför ej på nytt inlåta oss i detaljer, som endast skulle innebära ett upprepande. Vi kunna endast lyckönska Edith Mühlbergs, Hedda Gablers, Maria Stuarts framställarinna till de segrar, hon redan vunnit, till de oöfverskådliga, som förestå. Ty helt visst måste framtiden bära rika häfvor i sitt sköte för en konst, vid så unga år mognad, för ett arbete, prägladt af så upphöjd entusiasm och brinnande nit, för en inspiration, sprungen ut från en fond af rikaste personliga begåfning.

J. N—g.

Novisen.

*Hvitt från topp till tå, en ros i håret
och så en bröstagraff med äkta pärlor i —*

*Så syntes hon, en ny novis för året,
som vigdes in i stora världens mysteri.*

*Blott då och då en blixtnabb liten flamma
ur hennes vackra ögon trängde som i smyg.
Men märktes den — hon dolde sig hos
mamma,
liksom ett uppskrämdt barn — naiv än, skygg
och blyg.*

*En vals. — Hon föreföll mig nästan sväfva
i okänd rymd, halft somnambulisk, hän-
ryckt yr.*

*När den var slut, den lilla märktes bäfva,
som nyss befriad ur ett sällsamt äfventyr.*

*Och när hon talte — ack, hvad var att säga!
Allt var så nytt, det kavaljerens samtal
bjöd.*

*Hon hvarje ord på guldvikt tycktes väga,
radd för att släppa fram en gnista ens af
glöd.*

*Hon fick ej ge sig hän. — Hon måste dölja,
hur barnsligt glad, hur ljuft bedärad dock
hon var,
och hade än ej lärt att fintligt hölja
sitt varma känslor uti pikanta svar.*

*Och så hon glömdes bort. — Beundraringen
blef trött att jaga denna ängsligt skygga
hind . . .*

*Och dock — hur var hon skön och vän
som ingen,
när längtans tår gled tygt på rosig barna-
kind!*

*Du lilla fe — din tår du kunnat spara;
visst får du nog en gång af dans och sin-
nesrus!*

*Men då skall kanske ej din drömvärld
vara,
som nu, en fridlyst lustgård, full af doft
och ljus!*

Octavio Beer.

Friska barnkamrar.

Htt det rum, som är afsedt för barnen i familjen, bör vara stort och luftigt, ja det bästa i våningen, att det ej skall hållas afstängdt från de öfriga och att barnen ej böra om dagarne vistas i samma rum, som tjänar dem till sofkammare — detta har under de senare åren alltmerta bestämdt fordrats af herrar läkare. Och naturligtvis med full rätt. Men nu är det tyvärr så, att byggherrarne i allmänhet kommit på efterkälken med »den stora och luftiga barnkammaren». Så som flertalet bostäder i hufvudstaden blifvit inredda, är det helt enkelt en omöjlighet att åt barnen öfverlemnade det största och bästa rummet i våningen, och i de flesta familjer måste man därför nöja sig med en till utrymme ganska begränsad barnkammare.

I följande rader ämnar jag framlägga några enkla rön, hvarigenom det lyckats mig att hålla en tämligen liten barnkammare fri från s. k. barnkamarluft och därigenom frisk och helsosam för mina små.

Först vill jag säga några ord om möble- ringen. Den består af de i hvarje barnrum oundgängliga möblerna: sköterskans och barnens sängar, en byrå för barnens kläder, ett bord, ett par stolar, ett tvättställ, en hög pall och — ingenting vidare.

Både för sköterskan och barnen användas järnsängar. Sådana äro lättare att hålla rena och taga mindre plats än trä-sängar. Inga stoppade möbler förekomma. Stolarnas ryggar och sitsar äro af rotting, och träarbetet i dem är rundsvarfvadt, så att barnen ej löpa fara att stöta emot hvassa hörn och kanter. Äfven bordsskifvan är rund. Det öppna tvättstället är af en mycket enkel och praktisk konstruktion. Det har två skifvor, den ena ungefär $\frac{1}{3}$ meter under den andra, och liknar närmast ett vanligt nattduksbord, men är något större än ett sådant. Skifvorna äro försedda med hvita vaxdukar, som dagligen tvättas af. På den öfre skifvan stå vattenkaraffin, glas, aseptinflaska m. m., på den nedre — ungefär $\frac{1}{3}$ meter från golvet och alltså i jämnhöjd med jungfruns arm, då hon sitter och sköter barnen — tvättfat, handkanna och tvålköpp. Från den undre skifvan ned till golvet sitter en rynkad kappa af tunnt, blommigt tyg. Tvättstället är hvitmåladt. Att använda kommoder och lavoarer i barnkammare finner jag ytterst olämpligt. Äfven med iakttagande af mycken noggrannhet är det svårt att hålla dem rena och luktfria, och dess utom innebära de en nästan oemotståndlig frestelse för dem, som sköta barnen, att där lägga in våta och begagnade barnkläder, hvilka då i de flesta fall få ligga kvar betydligt längre än det ögonblick, för hvilket de blifvit ditkastade.

Framför tvättstället i mina barns rum ligger en gul oljeduk, $1\frac{1}{2}$ m. lång. Golvet under densamma hålles därigenom torrt och rent. Det gör då ingenting, om man vid tvättning råkar spilla vatten, och vid ombytet på de små kan man utan olägenhet kasta dit de begagnade kläderna. Vid badning sättes badkaret på oljeduken, hvars kanter då vikas upp och stödjas helt enkelt af några vedträn. På så sätt får man det kringplaskade vattnet samladt i oljeduken, som sedan vikes ihop och tömmes. Denna duk tvättas af och gvides ren hvarje morgon.

Mellan sköterskans och barnens sängar ligger om nätterna en gångmatta, så att den förra ej behöfver gå på bara golvet, när hon ser till barnen.

Till byrån och bordet använder jag linne- dukar; dessa bytas om, så snart de blifvit smutsiga.

Nu ett par ord om barnkammarens skötsel i öfrigt! På morgonen när barnen äro klädda och lemnat rummet, företages städningen. Fönstret öppnas, och sängarna få en god stund stå ouppbäddade, så att sängkläderna bli genomvädrade. Lakanen skakas hvarje dag utanför fönstret. På barnens madrasser har jag lösa bomullsvar, som vid behof aftagas och tvättas. Sopningen sker med våt viska eller ock med en dammborste, öfverbunden med en fuktig trasa. På så sätt undviker man, att vid sopningen dammet står i högan sky. Eldningen sker på morgonen, samtidigt med städningen. En stund midt på dagen och en stund på eftermiddagen vädras ånyo.

Det faller af sig själf, att våta kläder al-

drig få ligga kvar inne i barnkammaren, utan att de strax efter ombytet bäras ut.

Till sist vill jag nämna, att barnens rum ej om dagarne hålles afstängdt från de andra, utan att dörrarna till den öfriga våningen stå öppna.

Ingrid Gullin.

”Iduns skollofskoloni.”

»Iduns skollofskoloni» — för alla våra gamla vänner är detta ett från det förra året väl bekant namn. För de nya, som sedan den tiden trädt till, våga vi hoppas, att den vackra idé, det representerar, snart skall blifva lika omhuldad och kär. Genom frivilliga bidrag från våra läsare bereddes nämligen förliden sommar tillfälle för 22 små fattiga Stockholmsbarn att efter den långa mörka vinterns skolarbete tillbringa en stärkande och glädjefull sommar-sejour i skärgården — en förmån af oändlig betydelse för dessa små från torftiga, glädjefattiga hem.

Den varmhjärtade och rika frikostighet, som i fjol kom den goda saken till del, uppmuntrar oss mer än något annat att nu komma åter med samma uppmaning till *alla våra läsare*: låtom oss öppna hand och hjärta och med förenade krafter bidra att äfven i år utsända

en egen skollofskoloni.

En mängd svårigheter, som i fjol bidro att göra företaget vanskligt, men som dess bättre genom edert stöd, kära läsare, så framgångsrikt öfvervunnos, äro nu redan på förhand undanröjda. Så ega vi nu färdig hela den kostsamma uppsättningen af filtar, madrasser, kuddar, husgeråd. Vi tro oss vidare våga påräkna att få lägga ledningen i samma dugande händer, som i fjol så väl skildes från uppdraget. En mängd erfarenheter, som då vunnos, kunna i år tillgodogöras. Med ett ord — träder blott edert intresse lika kraftigt till nu som då, kunna vi gå med godt mod till verket. Och därom äro vi visse; för en god gärning hafva vi aldrig behöft vädja förgäfvos till svenska kvinnor.

De minsta bidrag mottagas med tacksamhet; ingen, som något kan ofra, skall draga sig undan — det är vårt fasta hopp.

Insänden därför, ärade läsare, oförtöfvadt edra bidrag till *Redaktionen af Idun, Stockholm, i postanvisning eller postsparmärken (ej frimärken)*. Vid försändelsen bör tydligt angifvas, att densamma är afsedd för »Iduns skollofskoloni».

Alla inflytande bidrag redovisas i Idun. Själfva ha vi — liksom i fjol — som grundplåt tecknat 100 kronor. Mätte den rikt mångfaldigas!

Stockholm i april 1891.

Redaktionen.

Under rubrik ”Köksalmanack”

kommer från och med detta nummer den för alla våra läsare välkända signaturen »Stenia» att redigera matsedelsafdelningen jämte densamma öf- följande matlagningsrecept, en ackvisition till den fasta redaktionen, hvilken vi våga hoppas, skall bli mottagen med allmän tillfredsställelse.

Från antikens kvinnovärld.

Tre skisser för Idun af

Vilh. Lundström.

III.

Kvinnan i litteraturen.

Törhända menar någon af mina ärade läsare, som varsnar ofvanstående öfverskrift, att det här vore författarens mening att lemna en skildring af den antika kvinnan såsom verksam i litteraturens tjänst.

På det hela taget vore emellertid en sådan uppgift skäligen otacksam, ty de antika kvinnorna voro allt utom literära — de flesta af dem voro icke ens särdeles hemmastadda i den ädla skrifkonsten! I komedierna skämtas ofta öfver den ohjälpliga handstilen i bref, som skrifvits af kvinnor. Också eger hela den antika litteraturhistorien endast ett stort kvinnonamn att uppvisa; egendomligt nog tillhör detta namn litteraturens gryningsperiod — två och ett halft årtusende hafva svunnit, sedan *Sappho* i mjuka, välklingande rytmer på den äoliske grekens melodiska tungomål diktade sina oförgätliga kväden. Hon var en entusiastisk kärlekens lofsjungarinna; i sina veka toner lade hon in hela sin trånande längtan, och med härliga bröllophymner ledsagade hon sina väninnor till brudgummen . . .

Så sjöng hon för andra kärlekens lycka; men själf fann hon, om sägnet talar sannt, intet gensvar på sitt hjärtas trängtan, och gripen af förtviflan, störtade hon sig från de leukadiska klipporna i det joniska havets vågor . . .

Arma *Sappho*, huru många hafva icke till den dag i dag äro följt ditt sorgliga exempel!

Men antiken eger ingen skaldinna, som ens tillnärmelsevis kan ställas vid sidan af *Sappho*.

Då skulle alltså en skildring af den antika kvinnan i litteraturens tjänst blifva skäligen innehållsfattig; det är ej heller någon sådan vi nu vilja prestera. Det är tvärtom den skildring den antika litteraturen ger af kvinnan, som vi skulle tillsammans något närmare skärskåda.

I hvilken belysning stod alltså kvinnan för antikens skalder och prosaister? Efter den framställning vi senast sökt gifva af äktenskapet behöfva vi ej längre söka efter svaret. Det ger sig själf: så vida de antika författarne verkligen tagit sina karaktärer ur lifvet, måste den äldre litteraturen hufvudsakligen uppvisa de bättre kvinnotyperna, den yngre åter hufvudsakligen eller endast dåliga sådana. Och detta stämmer också i det närmaste in med verkliga förhållandet.

Måhända har någon af mina läsare verkligen gjort bekantskap med en antik kvinno- karaktär. Ty det finns i själfva verket en sådan, som ännu då och då lever upp på scenen — det är Sophokles' *Antigone*, förnygrad af Mendelssohns skaparsnille. Hvem känner icke *Oidipus-dotterns* dystra saga, sådan antikens störste tragiker tolkat den? Tung hvilade gudarnes vrede öfver *Labdakidernas* hus. Förkrossad öfver sina ofrivilligt begångna ogärningar, måste *Oidipus* gå i landsflykt, och med uppoffrande barnakärlek följde den ädla *Antigone* sin fader, tills han slutligen i *Kolonos* lund funnit en hvilstad. Men förbannelsen följde allt fortfarande *Labdakidernas* släkt. Brödrakriget flammade upp mellan *Oidipus*' söner, *Antigone* båda bröder falla för hvarandras hand,

och herskaren i Thebe förbjuder vid dödsstraff hvem det vara må att begravva den ene af dem. Antigone känner faran, men hon känner också sin plikt, och för henne går gudomlig rätt före mänsklig. Obegravven skall ej hennes broders kropp blifva roffägarnes byte, fridlös skall ej hans skugga irra på Stygens strand. Och trotsande herskarens befallning begravver hon sin broder och går sedan, i medvetandet af att ha gjort sin plikt, lugn mot döden . . .

Så kunde ännu en skald från femte århundradet tänka sig en kvinnokaraktär. Men snart försvinner nästan alldeles de ädla kvinnogestalterna ur litteraturen. Redan Euripides är en kvinnohatets skald, och när vi från tragikerna vända våra blickar till komedi- och satirförfattarne, som hemtade sina bilder ur lefvande lifvet, då är taflan alldeles förändrad. Blott sporadiskt påträffa vi ännu en eller annan tilltalande kvinnogestalt, endast enstaka möter oss ännu någon hänryckt lyriker med toner om kvinlig trohet och kvinlig dygd. Hos de allra flesta är tron på dessa begrepps tillvaro längesedan försvunnen, och öfver allt, hvad de säga om kvinnan, kunde man som motto sätta Björns bekanta ord till Frithiof:

»Världen tyvärr är af kvinnor full.»

Näväl, mina damer, viljen i då ur de antike författarnes egen mun höra svaret på den intressanta frågan: *hurudan är kvinnan?*

Så hören då! Hennes första och viktigaste egenskap, som så att säga sätter sin prägel på alla de andra, äro *list* och *förställning*. Nå, det är ju visserligen äfven nu för tiden ett ofta upprepat ordspråk, att »kvinnans list öfvergår mannens förstånd», men i själfva verket taga vi det nog just icke så allvarligt med denna för mannens intelligens icke synnerligen smickrande sats; annat var det i antiken. Liksom sjömännen nu för tiden stodo soldaterna då icke i rykte för någon öfverdrifven sanningskärlek, men i en af Plautus' pjäser försäkras dock, att »förvisso ingen krigsman hvarken till häst eller fots skulle kunna ljuga i något afseende så fräckt som en kvinna gör.» Hon är det dämoniska väsen, som med slug beräkning och illfundiga skonster lockar mannen i sina snaror och förtör hans lifs glädje. *Fallite fallentes* — bedragen de bedragerkorna! — så lyder också det råd, som Ovidius har att gifva sina olycksbröder, och vi kunna väl nästan vara förvissade, att de följde det.

Hvarje kvinna är också *hersklysten* — det är en erfarenhet, som framför allt de äkta männen i antiken gjorde. Ve den, som ej grundligt en gång för alla satt sig i respekt hos sin hustru, och dubbelt ve den arme, som gift sig för penningars skull. I en af Plautus' pjäser, *Asinaria*, rör sig hela intrigen kring mannens förtviflade försök att afnarra sin hustru en liten penningsumma, ty det är *hon*, som har hand om kassan.

»Bland odrägliga ting är en kvinna med pengar det värsta», sjunger Juvenalis — och hvem vet, kanske ligger det ändå en viss sanning på botten af denna djärfva sats?

Kvinnan är vidare *högmödig* och *praktlysten*. Plautus, Ovidius och Juvenalis betyga det enstämmigt, och i den första af dessa skisser hafva vi sökt gifva en svag antydning om den lyx en romersk kvinna förstod att utveckla. Till kvinnornas försvar må endast sägas, att männen ofta gifvo dem föga efter.

Kvinnan är vidare — men hvarför skulle vi fortsätta denna uppräknings af alla de

själsligten, hvaraf de antika författarne göra kvinnan till ett kongregat? Och alla de vidrigheter, som den stränge Juvenalis i harm och förtviflan med bred pensel målar, dem nekar min penna att beskrifva.

Så hade antiken förlorat en af de dyrbaraste skatter någon tid kan ega: tron på kvinnoidealet. Äfven de ädlaste sågo ej längre i kvinnan renhetens, kyskhetens och godhetens personifikation, föremålet för mannens ljufvaste drömmar, symbolen af hvad rent och ädelt som tänkes och kännes här i världen. Nej, kvinnan är för dem alla blott och bart hvad hon var för slafven i en af Plautus' pjäser, en *mala bestia* — ett odjur! Och därmed hafva vi hunnit slutpunkten af antikens tankar om kvinnan.

Och nu tycker jag mig nästan se en fråga tränga sig fram på mina läsarinners läppar, en fråga, försagd och halft tvekan: fanns det då i denna tid, som i så många fall står för oss som ett oupphinnligt mönster, som skänkt världslitteraturen oförgängeliga snilleverk, som är den enda stora, afslutade kulturperiod mänsklighetens historia har att uppvisa — fanns det då under denna tid icke någon enda, som dock på djupet af sitt väsen någon gång drömde den sköna, idylliska drömmen om en koja och ett hjärta . . . ?

Jo, äfven om icke de lyriska skalderna någon gång i sina bättre stunder hade låtit toner klinga, som tala om hjärtats ljufvaste värdrömmar, kunde vi ändå vara förvissade, att det gamla Rom äfven under sitt värsta förfall inneslutit en eller annan sådan längtande ande. Ty hvarje tid, huru djupt sjunken den än må vara, gömmer dock inom sig något af dessa mänsklighetens söndagsbarn, som genom seklerna bevara åt kommande generationer mänsklighetens ljufvaste och dyrbaraste skatter.

Och medan det förnäma Roms män och kvinnor firade sina gräsliga orgier, dvaldes där ju också inom den stora världsstaden, låt vara i dess fattigaste och mest föraktade kvarter, en för hvarje dag växande skara, hvilken inom sig bar den religion, som skulle återskänka idealerna åt världen.

Men Roms kvinnor hafva gifvit alla tider ett slående exempel, att i hvarje samhälle, där kvinnorna själfva glömma kvinnoidealet, där skall man fåfängt söka det i dikten, fåfängt i verkligheten.

Och hade den sanningen kunnat tränga ned på djupet af något kvinnohjärta, då vore de icke alldeles skrifna förgäfvets, dessa skisser från antikens kvinnovärld.

En vinterpoet.

För Idun

af Tor Hedberg.

(Slut fr. föreg. n:r.)

På samma sätt är det med de känslor, som vintern uppväcker hos mig, i stort sedt äro de så enahanda, så sammansatta, och dock rymma de så mycket, så många skiftningar, så många belysningar, så mycket, som man omöjligt kan nämna, för då är det ingenting, och dock är det så mycket. Och öfver dem alla ligger det någonting så friskt och så rent, något hvitt, jag kan inte få annat namn för det. Men för mig är det hvita ingenting kallt och stelt, det är tvärtom så varmt. Vi läste ju i fysiken om, att det hvita ljuset innehåller

alla de andra färgerna, för mig är det nästan, som om jag såg alla de andra färgerna i det hvita. Vänta ska du få höra: om sommaren drömmer jag aldrig, då sofver jag som en stock, men om vintern drömmer jag, så mycket, nästan hvarenda natt, och då äro alla mina drömmar hvita!»

»Det måtte vara kusliga drömmar det!» skrattade doktorn.

»Ja, du skrattar du, jag kan nog inte uttrycka mig, som jag ville, men om jag kundel — En vinterjakt till exempel, — har du någonsin varit med om en sådan, du? Det är det härligaste jag vet, en harjakt på spårnö, eller ännu bättre, att ha mickel själf att göra med. Då glömmes man både tid och rum, alla bekymmer, alla omsorger, alla trassliga tankar, och man lefver på ett alldeles särskildt sätt, så intensivt, så enkelt, så ursprungligt, allt annat försvinner, det finns inte längre något annat för en än den snöhöljda skogen, med tunga drifvor på grenarne, med hemlighetsfulla djup, med brus och med tystnad och hundarnes glada skall och spåren i snön, som man följer upp och ned, in i snår och ut på gläntar, i bukter och cirklar, lifvet, det underliga, sammansatta lifvet är långt borta, och man tycker sig förflyttad långt tillbaka i forntiden, då våra förfäder ströfvade fria kring i skog och mark, instinkter vakna hos en, om hvilka man annars knappt har en aning, den vilda otämnda naturen griper oss med en betvingande makt, kommer hjärtat att klappa af jägarlifvets fröjder, fyller vårt sinne med skogens äfventyr. För mig är jakten inte bara jakt; då jag, med bössan på ryggen och hundarne slitande i kopplet, ser den sista stugknuten försvinna bakom träden och den stora vintertystnaden skrider mig till mötes ur skogen, är det, som om jag gick för att lefva ett förflyttat lif, gick rätt in i den gråa forntiden.»

»Och på samma gång,» fortsatte han efter en stunds tystnad, »och det är det märkvärdiga, kan en klar, stilla vinterdag, eller helst en vinterafton, då solen går ned, få mig att drömma och fantisera om framtiden, icke min egen, utan människornas, hela lifvets framtid, och det ligger just inte annars för mig. Jag tycker, att det nästan är som en bild, en aning, ett förebud om hvad som skall komma.»

»Den eviga köldens period, menar du!» skämtade doktorn.

»Nej, inte kölden, men stillheten. Det är i stillheten det ligger. Det tycker Ella också.»

»Jaså, är din fru en lika inbiten vintermänniska?»

Oskar Röding rodnade.

»Ja, det vill säga, det är egentligen tack vare henne jag riktigt lärt mig uppskatta och hålla af vintern.»

»Det vill säga så mycket, som att hon är ännu värre än du?»

»Nej, inte precis det heller, men — ser du, det var på vintern, som vi funno hvarandra, som vi blefvo kära i hvarandra.»

»Jaså, en vinterkärlek således.»

»Ja, just en vinterkärlek. Det är en ganska märkvärdig historia för resten, det vill säga, inte just så märkvärdig, men — —»

»Märkvärdig för er,» ifyllde doktorn.

»Ja, för oss är den märkvärdig, jag vet inte, om någon annan skulle tycka det. För den är på samma gång så rysligt enkel. Skall jag berätta det för dig?»

»Ja, det vore mycket roligt,» svarade doktorn och tog sig en djup klunk ur toddyglaset. Han hyste just icke stora förhoppningar på det där märkvärdiga, men på något sätt skulle

ju kvällen fördrivas, och han tyckte det var behagligt att själf få tiga.

Oskar Röding satte sig och stirrade in i brasan, som nu stod i blå, tunn låga öfver de sammanfallna glöden.

»När jag blef kär i henne, det vet jag egentligen inte, jag tror nästan, att det var en jul, då jag såg henne klä' granen, men jag är inte säker på det. Vi ha ju känt hvarandra ända se'n barndomen, lekt och till och med slagits tillsammans, ja, du minns väl själf, när du var här.»

Jo, doktorn mindes ganska väl en lång, gänglig flicka med pojkkaktiga fasoner och ett par präktiga flåtor, präktiga att dra i, som ibland brukade komma från närmaste granngården och helsa på. Som af gunst och nåd fick vara med i leken, om det inte var möjligt att smyga sig undan henne, och som då sattes till alla ringaktande och arbetssamma sysslor, hvilka hon fyllde med en ifver och en hängifvenhet, som kom dem att känna sig ädelmodiga i stället för otacksamma. Som dock någon gång uppreste sig i trots emot dem och då icke var möjlig att få bukt på, och som aldrig — och det var det enda, hvarigenom hon imponerade på dem — aldrig grinade. Han hade redan då misstänkt, att den ringaktning, som Oskar tämligen ostentativt lade i dagen gent emot henne, var mera tillfällig än djupgående, och att han nog höll till godo med henne, då inga manliga kamrater funnos att tillgå. Hos sin patient i dag hade han fäfanget sökt igenfinna något af den fjortonåriga flickan, om inte möjligen häret.

»Det gick väl så småningom, förmodar jag,» fortsatte Oskar Röding, — »men första gången jag fick en aning om, att hon var något annat för mig än en barndomsvän, det tror jag var den där julen, det är nu två år se'n. Och sen tog det till, först blef hon så besynnerligt främmande för mig, och så blef hon som en helt annan människa, som jag så småningom lärde känna igen, och så på våren, då tog det till alldeles förfärligt, ah, herre gud, hvad jag var olycklig!»

»Så, du var olyckligt kär!»

»Ja, ser du, för hon var alldeles densamma gent emot mig som förut, så förtvifadt kamratlik, och det blef för mig en alldeles olidlig pina. Hon blef för mig som en dubbelmänniska, för den andra, den goda vännen, kamraten, den var alldeles borta, eller den trängde sig fram, så snart jag var tillsammans med henne, och hånade mig, slog kallt vatten öfver mig, kom alla de heta orden, som jag gått och fantiserat upp i ensamheten, att stocka sig i halsen på mig och gjorde mig tafatt, förvirrad, kom mig att skämmas. Ah, hvad jag hatade hennes handslag och hennes klara, öppna blick och hennes sätt att säga »du». Jag började till slut rent att undvika henne för att i ensamheten åtminstone ega henne helt och ostördt, henne, kvinnan, som jag älskade, som jag icke alls kände så väl, men som jag längtade att känna, eröfra, göra till min.

Så gick sommaren och hösten, och det blef icke bättre, snarare sämre. Väl hundrade gånger fattade jag det beslutet att tala rent ut, säga henne, hur det var fatt med mig, och så hellre taga emot ett afsked på grått papper än fortfara att lefva detta eländiga dubbellif. Men när jag så träffade henne och hon räckte mig handen och frågade: hur mår du? så svarade jag: jo, jag tackar, mycket bra! och så blef det ingenting af, så iklädde jag mig den gode vännens skepnad igen, och den gick jag och spökade i, ända tills jag sagt farväl

och hunnit utanför trädgårdsgrinden. Då kastade jag den med afsky ifrån mig, och så började älskaren på att rasa och förtvifa och hoppas och smida nya, ofruktbara planer. Men hon märkte ingenting, eller om hon märkte någonting, så lät hon åtminstone inte mig märka det. Jag har frågat henne därom nu efteråt, men inte kunnat få henne att erkänna, hur det var. Hon säger, att hon inte vet det själf; kvinnorna äro bra besynnerliga i sådana där fall.

Så var det en eftermiddag i slutet af november. Den första snön hade redan kommit, och på den hade vi fått kallt. Men nu hade det plötsligt blifvit blidare igen, och det såg ut, som om vi skulle få mera snö. Jag hade ett ärende till Elsas far och for dit vid femtiden för att tala med honom. Det var verkligen min enda afsikt, det där andra skulle det nu vara slut med, jag hade börjat på med att bota mig på egen hand och hyste godt hopp om att bli frisk igen. Så trodde jag.

Då jag kom fram, stannade jag, som jag brukade, vid stallet och satte själf in min häst. Medan jag var sysselsatt därmed, fick jag höra hojtande och svordomar därutanför. Jag gick till dörren för att se, hvad som var å färde. Förbi stället går vägen i en ganska brant och lång backe upp till mansbyggnaderna. Midt i backen stod ett tungt vedlass, förspändt med en gammal hästkrake. På lasset satt en sjutton, aderton års pojke, tydligen tämligen berusad, svor och piskade den stackars kraken, som spände fötterna i marken för att hindra lasset att glida ner igen.

I samma ögonblick jag uppfattade detta, och innan jag själf ännu hunnit säga eller göra någonting, får jag se Elsa komma som en stormvind borta från byggnaden, barhufvad, utan kappa, rätt fram till släden, fick tag i pojken med båda händerna, ryckte honom, ja, formligen ryckte honom ned från släden, fick fatt i piskan, som han tappat i häpnaden, och började bearbeta honom med den, allt medan hon höll fast honom med andra handen. Du tycker kanske, att det var okviuligt, och de flesta skulle kanske tycka detsamma, men jag tyckte det var vackert, hon var så ond, så att ögonen gnistrade och läpparne darrade, så ond och så vacker, ja, en smula komiskt var det nu också, för pojkljymeln var så öfverraskad, att han bara stod där med hukad rygg och tog emot, och tysta voro de båda två, det var det som var det mest komiska.

Så släppte hon plötsligt både pojken och piskan, hon hade fått syn på mig. Ah, herre gud, hvad hon rodnade. Röd var hon förut, men det var ett intet, mot hvad hon nu blef. Pojken ruskade upp sig och vände sig emot henne med en frågande svordom, men så fick han också ögonen på mig och tyckte det vara bäst att låta udda vara jämnt. Han hade blifvit nykter på kuppen. Med förenade krafter fingo vi lasset upp för backen, och så lomade han af, tröstande sig med enstaka halvhöga svordomar. Elsa hade gått förut bort åt byggnaden, jag följde efter, men nu då allt var förbi, kom det komiska så starkt för mig, att jag inte kunde hålla mig, utan brast ut i skratt. Elsa vände sig om på förstutrappan, såg, att jag skrattade, och försvann som en pil in i huset.

Min skrattlust försvann ögonblickligen. Så där, nu har hon blifvit ond på mig till på köpet tänkte jag och sökte en klen tröst i, att det inte gärna kunde bli sämre stäldt för mig, än hvad det var. Nå, i alla fall så gick jag in, hennes far var inte hemma och skulle inte komma hem förr än dagen därpå. Elsa själf

var försvunnen. Jag vet egentligen inte, hvad det var för en ingivelse, som kom mig att stanna, att sätta mig ned i förmaket och vänta, och icke heller vet jag, hvad det var jag väntade på. Allt nog, där satt jag, satt där en halftimme, blef så ond och skulle just till att gå, då Elsa kom in. Hon hade gråtit, det såg jag i första ögonblicket, hon blef öfverraskad, då hon fick se mig, trodde antagligen, att jag redan hade farit igen, och så rodnade hon, gång på gång, så ofta hon såg på mig. Ja, vi sutto där och pratade en stund, hvad vi talade om, minns jag nu inte, men jag, jag blef så småningom glad, så segrande, jublande glad. Jag blef glad öfver, hvad Elsa gjort, och så öfver att hon gråtit sedan, och så öfver att hon nu skändes för mig, och så öfver något visst något hos henne, som jag aldrig förut märkt, annat än när jag såg henne i mina egna ensliga fantasier. Kamraten var borta, och kvinnan tittade fram, skamsen, rodnande, bedjande, kvinnan som jag drömt om, som jag älskade, och som nu blygdes öfver, att hon visat sig okvinlig, och som nu bad om förlåtelse och var en smula stolt också och försökte trotsa, men var rädd i grund och botten, rädd och undrande och osäker på sig själf. Ah, herre gud, hvad jag blef glad, vilda planer flögo genom mitt hufvud. Jag tänkte: nu eller aldrig! och så föreslog jag henne slutligen att fara ut och åka med mig ett slag. Hon tvekade en stund, men så svarade hon ja, och jag ner till stallet, spänner för min kappsläde och körde fram till trappan, kännande mig till mods, som om jag körde ned i ett bråddjup, ett ruinerande, frestande bråddjup. Och hon kom ut, ombonad och ompelsad, så att jag bara såg det lilla röda ansiktet, och när hon mötte min blick, blef hon rädd igen och tycktes tveka, om hon skulle våga sätta sig i, men det var för sent, jag hade henne redan i släden och svepte om hennes små fötter, och så körde jag bort, bort med henne, tillsammans med henne ut i bråddjupet.

Den släturen glömmar jag aldrig. Det hade börjat blåsa, och blåsten tog till, det flög snö genom luften, och snön blef tätare, och snart hade vi ett fullt yrväder. Ah, ett härligt yrväder! Vägarna sopade igen, luften var hvit, och marken var hvit, allt var hvitt, fält och vägar gingo samman i ett, och hur vi kommo fram, vet jag inte, men fram kommo vi. Jag vet inte, hvar jag inte skulle kommit fram den kvällen! Jag kände hennes arm mot min, och jag såg hennes röda kinder och ögonhåren, som slöto sig mot vinden, och en liten snibb af det blossande örat, och allt det där det var inte kamraten, det var kvinnan; och jag kände mig till mods, som jag skulle kunnat allt och vågat allt, och så vågade jag då, vågade och vann. Och där midt ute i yrvädet tog jag den första kyssen, den var kall och rädd och skälfvande, men de andra blefvo varmare, varma som vi själfva.

Ja, hur det nu var, så kom Munter att öfvertaga ledningen, och han sprang hem till stallet, till vårt stall, och hemma hos mig var det, som vi firade vår förlofningsfest. Du skulle bara ha sett faster Kristiana! Ja, så var det det gick till!

Nej,» afslöt han, i det han steg upp och gick ett slag öfver golvet, »du skall sitta i en släda, och köra för henne, som du älskar, sen kan du ha rättighet att komma och uttala dig om vintern!»

Torparen och gässen.

Af Leo Tolstoj.

Öfvers. för Idun.

En stackars torpare, fattig och brödlös, beslöt att gå till herrgården och begära något af godsherrn, men för att inte komma tomhändt, tog han med sig en stekt gås till present.

Hans nåd tog emot gässen och sade åt bonden:

»Tack, bonde, tack för denna gås; men det blir kinkigt att dela den. Jag har min hustru, mina två söner och två döttrar, huru skall jag bära mig åt för att göra alla till lags?»

»Jag skall själf dela den,» svarade bonden.

Härpå drog han upp en knif, skar af hufvudet och räckte det åt godsherrn, sägande:

»Du är din familjs öfverhufvud, dig tillkommer hufvudet.»

Sedan afskar han gumpen, erbjöd den åt hennes nåd och sade:

»Din plikt är att sitta vid hemmets härd; tag detta stycke.»

Därpå afbröt han båda fötterna och gaf dem åt gossarne med orden:

»Ni äro fötterna. Ni skola gå i eder faders fotspår.»

Till slut gaf han de bägge vingarne åt flickorna:

»Ni komma snart att flyga ut från hemmet. Se här vingarne.»

Och i det han visade på resten af fågeln, tillade han:

»Det här blir min del.»

Godsegaren log och lemnade bonden bröd och en summa penningar.

En rik arrendator, som fått höra, att en fattig landtman af husbonden, i utbyte mot en gås, fått bröd och penningar, tog fem gäss, som han lät steka och bar till godsherrn. Hans nåd sade:

»Jag tackar dig för dina gäss, bonde. Men jag vet ej, huru jag skall ställa till. Min hustru, mina två söner, mina två döttrar och jag, det gör sex, huru skall jag kunna dela dina fem gäss mellan oss sex?»

Den rike bonden började fundera och fundera, men kunde omöjligt finna på något sätt, så att husbonden till sist lät kalla den fattige torparen och öfverlemnade delningen åt honom.

Den fattige bonden tog en af de fem gässen, räckte henne åt godsegaren och hans fru, sägande:

»Tillsamman med denna bli ni tre.»

Han räckte den andra gäsen till de bägge sönerna med orden:

»Med denna gås bli ni tre.»

Så vände han sig till de båda systrarna och gaf dem den tredje gäsen.

»Med denna gås bli ni ock tre.»

Och, gripande de två sista, sade han slutligen:

»De och jag göra äfven tre.»

Godsherrn log och öfverlemnade åt den fattige torparen ännu en summa penningar, under det att den rike bonden fick gå sin väg med två tomma händer.

Husmoderlig almanack.

Inledning.

Ett välordnadt hem är en stat i smått, som förestås af mannen i egenskap af monark, under det att hos husmodern samtliga ministerportföljer äro för- enade. I första rummet vakar hon som kulturminister öfver seder, moral och undervisning, utan att

därvid uraktlåta medicinalangelägenheterna och helsevården. Finanserna förvaltas sorgfälligt af husmodern efter förut antagen budget och i skattkammaren nedläggas sparpennningar. Justitieministeriet handlägger hon mindre efter den romerska rätten utan fastmer enligt den svenska husbonderätten och legostadgan; hennes strafflag känner endast de kapitel, hvilka handla om minderåriga och om afkortade rättegångsprocesser. Kameraltjänstverksamheten upptager en icke ringa del af hennes tid; och ministeriet för det inre anses ju också i hennes händer vara tryggast.

Och krigsministeren? Utan tvifvel skall äfven denna skötas af husmodern. Från bittida till sent skall hon föra krig, utstaka planer, smida vapen, tillbakaslå angrepp, tränga djärft in i det fiendliga läget; med uppjudande af all sin kraft, alla hjälpmedel och bundsförvandter besegra fienderna — dessa det dagliga lifvets små fiender, hvilka hvarje dag mobiliseras på nytt, hvilka titta fram ur alla vrår inom hus samt på gård och i trädgård och störa hvarje fredligt arbete genom sina nälstyg. Men till krigföring behöfs det vapen — både till försvar och angrepp, äfvensom en arsenal för alla vapen, på det att, när de behöfvas, man ej får leta efter dem här och där.

En sådan liten arsenal för hemmets behof kan en husmoder ganska lätt uppbygga åt sig, då hon samlar ihop all materiel, som Idun redan i sina »Råd och rön» tillhandahållit. Nytt byggnadsmaterial kommer allt framgent att bjudas på, och grundstenen kunna vi ju kalla

Husmoderlig almanack för hvarje månad.

April.

Inom hus: Den stora vårstädningen med grundligt piskande af alla stoppade möbler, hvarigenom malens inrotande bäst förebygges, gör sig påmind, så snart väderleken så tillåter. Vintermattor borttagas och upphängas på luftigt ställe eller sys in i linne och nedläggas i koffertar med skyddsmedel mot mal.

Tidpunkten för inmanfönstrens uttagning kan anses sammanträffa med isens fullkomliga försvinnande från de i trakten befintliga sjöarna. Husmodern gör klokt att låta nu genast rengöra karmarna från papper, vadd o. d. samt tvätta rutorna. Om hösten, då dagarna ju redan börja blifva korta, är mycken tid vunnin, om man således då endast behöfver torka och polera glaset.

Före stora vårbyken med torkning ute har husmodern att granska kläderna och ställa med att alla rost-, mögel-, bläck- och andra fläckar förut borttagas. Klädstrecken underkastas en radikal rengöring, såframt detta ej skett på hösten. Den som ej har särskilda bräden för klädstrecks uppnyttande må beställa sig praktiska sådana efter följande probata mönster: En brädlapp, 3 cm. tjock, 30 cm. lång och 18 cm. bred urhållas på båda bredsidorerna i halvcirkel (6 cm. djupt i midten) och så, att 3 cm. tjocka spetsar finnas kvar i alla 4 hörnen. Ett aflångt hål utskäres dessutom på midten af hvardera långsidan, nära kanten till streckändarnas genomträdning. Vid uppnyttning må man taga för regel att vinda till sig, ej ifrån sig — därigenom undviker man den tråkiga öglebildningen och strecket håller längre. De färdiga nystanen förvaras i snygg linnepåse.

För trädgården: Gräfnings och sådd komma i år kanske i allm. icke i fråga i april — men drifbänkars anläggning infaller säkert i denna månad. Sättpotatis upptages och utbreddes att gro. — Gurk-, melon- och pumpkärnor läggas i krukor med förut uppvärmd jord — likaså störböner, om man så vill, för att ha plantor färdiga vid vårfrosteras slut. Fröförrådet granskas, och det antagliga behöfvat skaffas. Trädgårdsredskapen synas och lagas.

Stenia.

Modern erotik.

Några bagateller i ett vidlyftigt ämne

af

Alvar Arfwidsson.

II.

Finnes det någon »sann» kärlek.

Bourgets »Den moderna kärlekens fysiologi» är en bok, som gör ett melankoliskt intryck.

Den Afrodite, han tecknat — i korsett och turnyr, med pudervippan i ena handen

och morfinsprutan i den andra — är en den kärlekslösa kärlekens, det är fäfangans och egoismens, flyktighetens och den raffinerade flirtation's gudinna. En Afrodite-fin du siècle! Ty — man behöfver ej vara skarpsynt för att märka det — hvad Bourget visar oss är: erotiken i en dekadansperiod!

På samma område rör sig och till samma slutsatser kommer en annan af det nya Frankrikes främsta romanpenningar, Guy de Maupassant, som i sin nya bok, *Notre cœur*, ställer de tre senaste kvinnogenerationerna i Frankrike vid sidan af hvarandra.

Där mormödrarna, som älskade romantiskt. Där det följande släktet, som älskade för sitt nöjes skull, som i kärleken blott såg ett sinnesrus, men som i alla fall kunde »ryckas med».

Och här, å andra sidan, vår egen tids kvinna, för hvilken det karaktäristiska är, att hon i intet afseende och på inga vilkor låter sig ryckas med. Intagande, elegant ända till raffinemang, mycket fäfang och mycket kokett samt begäfvad med en esprit, som ger sig luft i skämtsamma, smått hänande kvickheter, är hon dock ur stånd att känna någon verklig kärlek.

»De enda fruntimmer, som ännu kunna med hela sin själ fästa sig vid en man, äro butikmansellerna och de känslofulla, fattiga och olyckligt gifta små borgarhustrurna. De äro öfverströmmade af känsla, men den är så vulgär, att den alls ej kan jämföras med vår.»

* * *

Det finnes alltså äfven varm tillgifvenhet, äfven äkta, sann kärlek?...

Tror Bourget på den? Han är en alltför fin iakttagare för att förneka dess existens.

»Vanligen,» säger han, »är den kvinna, som är bestämd att älska med den kärlek, som för åratals, ja ofta för lifvet uppslukar sjä- lens lönligaste krafter, en kvinna, som börjat lefva tidigt, alltifrån sin barndom, lefva utslutande med hjärtat.»

»Det är sällsynt, att hon eger skönhet, denna strålande skönhet, som utgör ett slags absolut monarki, och som förderfvar sina innehafvare liksom all absolut monarki. Den kvinna, som lefver med hjärtat, är ej heller ful, — fulhet är nästan alltid liktydigt med afund. Hon är behaglig snarare än bländande, och hennes behag äro en smula journalier'a. Hon har en vacker blick, som kärleken kan göra sublim, och ett ansikte, hvars fulla värtalighet först visar sig i ögonblick af den mest upprörda känslöstämning.»

»Det är troligt, att hon saknar konversationens esprit, och att hon i en salong gärna intar en blygsam plats. Hon eger hvarken den sinnets hårdhet, som är nödvändig för att duellera med spetsiga repliker, eller den fadda fäfänga, som döljer sig under de mest oskyldiga koketterier.»

Med hvilken oändligt fin blick den är iakttagen, denna känsliga bild! Just därför att den är så enkel och så sann, skulle man vilja vända örat från författarens vemodiga slutanmärkning:

Denna kvinna synes bestämd till att lida!

* * *

Vår egen moderna litteratur har knappast mindre af pessimism än hvad vi vanligen möta hos Paul Bourget.

Jag tror nu inte alls, att realisterna varit blinda för erotikens ljusare sidor. Själfrve författaren till »Giftas» har ögonblick, då han målar den verkliga kärleken i färger, så varma och rena, som knappast någon annan mäktat göra det. Men hvad var i alla händelser naturligare, än att på en period, för hvilkens romanförfattare kärleken blott var en evig glädjehymn, ett evigt, solljust leende — låt vara också tårar, men tårar i rosenkimmer — ett literatörssläkte skulle följa, som, tviflande på allt hvad de gamle sagt dem, också ställde sig skeptiskt mot de rosenfärgade idyllerna. Reaktion följer alltid på reaktion, och väntan, mina damer, — det kommer snart en ny reaktion!

... Men kanske hade ni, såsom ett nordens barn, redan protesterat mot den Bourgetska, den Maupassantska uppfattningen? Den passar ej in på våra förhållanden, säger ni, vår erotik har ingenting af *fin du siècle!*

Skola vi vara uppriktiga? Inte äro vi väl desamma, vi heller, som vår mormor och vår morfar voro. Antingen äro vi rätt betänkligt blottade på romantik, eller också är denna romantik betydligt mindre naiv än våra kära morföräldrars.

Jag erinrar mig en ung dam, en mycket, mycket svärmisk dam, som en dag, enligt vanan, skulle skriva till sin trolofvade. Med en ytterst allvarlig min kom hon samtidigt att läsa ett bref af samma slag som hennes moder skrivit i sin ungdom. Den unga damen slutade med att — brista i skratt.

Det försonande draget öfver denna vanvördnad var, att modern delade sin dotters munterhet.

»Så där skref man på min tid,» nöjde hon sig att anmärka. — —

Ja, vi ha förändrats, äfven vi. Men länge torde det dröja — om den tiden ens någonsin kommer —, tills den nordiska kvinnan framför Bourgets spegel behöfver bekänna: »Detta är jag!»

För det första få vi nämligen ej glömma, att Bourget är parisare, och att den där spegeln, huru i alla detaljer snillrikt konstruerad den än må vara, blott är till för eliten af en världsstads öfverförfinade, öfverenerverade, nästan till abnormitet själsligt urvattnade kvinnor.

För det andra har nordiskan med sitt mindre komplicerade själslif större förutsättningar för en sund och stark erotik. Lugn till sinnet, är hon föga utsatt för våldsamma kastningar.

Bourgets kvinna *griper* lidelserna, de stora och (vanligast) de små. Den icke öfverkuliverade kvinnan *låter sig gripas*.

Kall och beräknande, beherskar den ena taget, leker en stund och kan släppa det, när hon så behagar. Den andra, beherskad, låter sig föras djupare — i känsla ... och lidande.

Teater och musik.

Påskkonserterna.

Så långt vi minnas tillbaka, kunna vi ej erinra oss en sådan uppsjö på konserter och musikställningar af alla slag som under februari och mars månader i år. Fem, sex hvarje vecka och nu senast under påskhelgen minst ett par om dagen.

Främst bland musikställningarna under påsken står *symfonikonserten å k. operan*, den åttonde i ordningen under säsongen. Påskdagens afton sågs en mer än vanligt väntansfull och högtidlig publik fylla det gamla konsttempel vid Gustaf Adolfs torg. Också bjöds här denna gång på en högtidsstund så-

dan man blott alltför sällan får öfvervara. Konserten inleddes med Bargiels präktiga och intressanta uvertyr till »Medea», hvilken följdes af de flere gånger gifna, men alltid gärna hörda preludium och fuga af Bach med inlagd koral af Abert, förträffligt utförda. Så kom programmets stora hufvudnummer, den med längtan motsedda nionde symfonien af Beethoven med slutkören öfver Schillers ode »Till glädjen». Huru detta tonkonstens gigantiska mästerverk eger förmågan att gripa, fångla och tjusa, vet en hvar, som haft lyckan få åhöra detsamma. Att här ingå i någon detaljerad beskrifning öfver den härliga tonskapelsen eller ens att påpeka de mest framstående skönhetserna i densamma, därtill både sakna vi utrymme och är vår penna alltför svag. Vi nöja oss med att konstatera, att utförandet särskildt hvad orkestern beträffar, trots de oerhörda svårigheterna, var rent af förträffligt och fullt värdigt tonverkets höga rang, och det ländar k. hofkapellet och i synnerhet dess utomordentligt skicklige ledare hr *Franz Neruda* till ovanskelig heder att här hafva lyckats så väl. Slutkören med solostämmorna (fröknarna Moritz och Wolf samt hrr Strandberg och Strömberg) skilde sig ock rätt väl från sin likaledes svåra uppgift.

Med verklig andakt åhördes publiken sats efter sats, och det entusiastiska jubel, som vid slutet brast lös, vittnade noggrant om, både att kompositionens upphöjda skönhet gripit djupt och att den nionde symfonien ännu många gånger här som annorstädes skall samla en fulltalig och tacksam åhörarekrets.

Operasångaren C. F. Lundqvists *matiné* påskdagen i Musikiska akademien hade likaledes samlat i det närmaste fullsatt salong. Och detta var ju ej heller att undra på. Hr L. är ju måhända vår mest populäre och mest framstående sångare. Hans sköna och klangfulla stämma, ännu så godt som oberörd af tiden, tränger alltid till hjärtgrunden. Han förstås och uppskattas lika högt af den stora massan som af den fint bildade musikern. Programmet var nu ock både rikhaltigt och synnerligen väl valdt. Största intresset fäste sig vid Aug. Södermans efterlemnade operafragment, första scenen ur »Signe-lills färd» som på ett öfverdådigt präktigt sätt föredrogs af *matiné* gifvaren jämte en manskör under dr Svedboms anförande. En intressant nyhet var ock Valentins ballad »Dvärgakrig», likaledes förträffligt föredragen af hr Lundqvist med ackompanjemang af kompositören själf. Båda dessa stycken skulle naturligtvis hafva vunnit betydligt på, om ackompanjemanget kunnat ske med orkester. Detsamma gäller den härliga värduetten ur Wagners »Die Walküre», nu liksom vid ett föregående tillfälle ypperligt utförd af fru *Östberg* och hr Lundqvist. Att hr L. gång på gång blef föremål för den talrika publikens varma hyllning, är naturligt. Och vi få sannerligen vara glada öfver att hr L. ännu står i full verksamhet midt ibland oss. Så mycket större kändes saknaden efter den under k. operans glansdagar på 60- och 70-talen så populäre och framstående sångare, som redan afträdt från skådeplatsen, men som nu undantagsvis efter många års tystnad åter lät höra sig. Vi mena naturligtvis hr *Anders Willman*. Redan vid hans inträde utbröt en jublande helsningsstorm så ihållande, att vi sällan bevitnat en dylik. Den reella figuren hade visserligen krönt af glänsande silfver i håret, men alla kände honom och alla helsade honom välkommen. Och efter hans utförande af scenen ur Lullys op. »Alceste» bröt bifallet ut lika stormande, och stycket måste omtagas. Också har stämman märkvärdigt väl bibehållit sig, särskildt i det lägre registret, och föredraget är lika formfulländadt som tillföre. — Öfriga nummer på programmet mottogos likaledes med bifall, och *matiné* kan räknas som en af de bästa på länge gifna.

Fru *Teresa Carrenno* har under påskhelgen uppträdt ej mindre än två gånger, dels ensam i Musikiska akademien på själva påskaftonen, då hon trots den olämpliga dagen lockat fullt hus, dels andandagens middag i k. operan i förening med k. hofkapellet. Nu liksom förut var hon helt enkelt öfverträfflig, och nu liksom förut etusiastmerade hon sin publik. Hon har nu rest, men vi önska henne hjärtligt välkommen åter.

Fruarne *Anna Lundbergs* och *Selma Gründers* *matiné* annandagen i Berns konsertsalong var till trängsel besökt, och det ena numret på programmet efter det andra helsades af det lifligaste bifall, tills detta slutligen kulminerade vid fru Lundbergs Bianca-imitationer, då det aldrig ville taga slut. Få vi säga vår mening, så anse vi verkligen fru L. vara en alldeles för god förmåga, för att hon skall öda bort sina krafter på dylikt. Fru *Gründers* vackra stämma gjorde sig synnerligen väl gällande och lämpar sig väl för konsertsalongen.

Kungl. operans nästa nyhet blir Donizettis operabuffa »Kärleksdrycken», i hvilken doktor Dulcamaras roll kommer att utföras af dr Bottero.

Å abonnementsföreställningen i afton gifves »Leonora», då fröken Gina Oselio i titelrollen begynner sitt gästspel vid k. operan.

»Otello» har nu åter efter några veckors hvila upptagits och gifves hvarje gång för fullt hus.

K. Dramatiska teatern gifver i dag fredag »Kärlekens triumf» och 3-akts-komedien »Moln», i morgon lördag »Pater noster», »Familjelycka» och »Han är inte svartsjuk». På söndag middag kl. 1.30 gifves en *matiné* till förmån för »De sceniska artisternas understödsfond», hvarvid programmet upptager »Sista hvarfvat», »Den tillämnade sparlakansexan», »I telefon», »Den gamle skådespelaren» och »En spik i nyckelhålet». Samma dags afton uppföras »Kärlekens triumf» och »Duvals skilsmessa». Måndagen den 6 dennes gifves för första gången »Bernardo Montilla», drama i 3 akter af Echegaray, och »Arfskiftet», lustspel i 1 akt af Ivan Turgenjeff.

Vasateatern uppförde på torsdagen före påsk för första gången »Prins Orlofsky», operett i 3 akter af L. Treptow med musik af österrikaren C. A. Raida, en här förut tämligen okänd kompositör. »Prins Orlofsky» utgör ett slags fortsättning af »Läderlappen» och har till stor del samma personal; om den nu också ej kan mäta sig med förebilden vare sig till underhållande musik eller libretto, är det bifall den röner å Vasateatern dock bygdt på goda skäl. Musiken är melodios och sångbart tacksam, fastän föga originell, och den uppsättning, teatern bestått stycket, synnerligen vacker och lysande. Särskildt utmärker sig andra akten med sin lifliga karnevalsscen och en ny, högst effektfull dekoration af hr Grabow.

Det burleska elementet företrädes lyckligt af hr *Strömberg* som kammartjänaren Frosch och fröken *Magnusson* som den kärlekskranka hushållerskan. Fröken *Johnsson*, som alltid gör sig godt i manlig kostym, uppbar titelrollen hurtigt och ledigt. *Herr* och *fru Stenfelt* hade funnit lämpliga uppgifter för att göra sina rätt gedigna musikaliska förutsättningar gällande. Det hela går med schwing och god sammanhållning, och en talrik publik har öfver den gångna helgen kväll efter annan med lifligaste bifall helsat denna senaste nyhet inom det, som det synes, i det glada Stockholm outslitliga operett-facket.

Emile Sauret, den framstående och sedan några år tillbaka härstädes välkände violinisten, låter höra sig härstädes på Filharmoniska sällskapets konsert om tisdag i Musikiska akademien.

Baldwin Dahl har hitkommit med sin orkester från Köbenhavn och gifver tills vidare hvarje afton konsert i Berns salonger.

Endast 8 dagar

återstå, till dess Publicistkarnevalen i Nya cirkus skall ega rum. Biljettförsäljningen har trots uppsjön af nöjen under påsken gått med rask fart. I synnerhet ha *dambiljetterna*, hvilka ju alltid först gå åt, rönt stark efterfrågan. Då festkomitén beslutit, att efter det ett bestämt antal *dambiljetter* blifvit såldt icke utsläppa flere, måste således de damer, som icke i tid försäkra sig om biljetter till det billigare priset, 6 kronor, för att kunna deltaga i festen köpa *herrbiljetter* till 10 kronor. Det är sålunda allt skäl att i tid förskaffa sig biljetter till det billigare priset.

*

Dansgolfvet å cirkus har en yta af icke mindre än 3,500 kvadratfot, och den till en elegant restaurang inredda »ryttargången» är golfbelagd å en yta af 3,000 kvadratfot. Om man härtill lägger supesalongerna, logerna, parketten och den mängd smårum, som finnes, blir det, som man ser, utrymme så det förslår.

*

Inom den högsta societeten lär man ha beslutit att på allt sätt understödja den svenska pressens första offentliga fest. Enligt meddelanden till enskilda medlemmar af komitén kan man räkna på deltagande i Karnevalen af hela *corps diplomatique* med sina damer och vår egen aristokrati och militärverld, hvarjämte naturligtvis våra teatrar »stjärnor» komma att illustrera festen.

Loretos madonna.

En skildring från Italien.

För Idun

af

Hilda Hintze.

En afton i slutet af april år 1889 afreste bankiren Bertarelli med nattnälltåget från Neapel för att bege sig till Rom och Aneona.

Han hade lyckats erhålla en af de bästa platserna i den stora internationela sofvagnen, men detta oakadt infann sig ej den efterlängtdade sömnen, ty dystra och förtviflade tankar jagade rastlöst omkring i hans huvud och läto ej en blund komma i de frötta ögonen.

Arme Domenico Bertarelli! Ej ens under dagens strängaste verksamhet, ej ens midt upp i den bullrande stadens rörliga lif hade han lyckats bortjaga svartsjukans eggande, pinande kval, huru skulle han då här i den dystra järnvägs-kupén kunnat finna någon lisa för det sorgsna sinnet?

Oroligt kastar han sig af och an på bädden, medan djupa suckar hafva hans beklämda bröst. Nej, det är omöjligt att sova.

Han uppper ändligen de fäfänga försöken, och klart och tydligt framstå nu bilderna ur det förtutna för hans inre.

Han börjar minutiöst granska hvarje detalj af sitt framfarna lif. Han är åter den lille pilten, som lekte vid Castellaneares strand, som tumlade om i muntert glam samman med den uppslupne Giacomo, hans dibroder, hvilken jämte honom uppbar mången vänligt menad tillrättavisning af Luisella, den snälla fostermodern.

Hans egen mor hade, då han föddes, varit så sjuklig och klen, att hon ej haft näring till honom; barnet kunde i det heta södern ej, såsom i nord, uppfodas med mjölk ur flaska, och en amma — ja sådana funnos endast till för rikt folk.

I Italien tagas nämligen härtill blott gifta kvinnor, och klart är, att ingen mor lemnar hem och barn, utan att därtill drivas af nöden eller begäret efter vinning. Amman betingar sig ej allnäst en riklig månadlig aflöning, utan äfven kläder; det vanliga lär vara sex omgångar af hvert enda af de plagg, hon behöfver till sitt bruk. Hon anländer utan något som helst bagage, och allt hvad hon bär på sig vid inträdet i tjänsten återskickas vid första lägenhet till hennes hem. Men ej nog härmed, vid hvarje olika skede i det åt amman anförtrodda barnets utveckling måste föräldrarna uppvakta henne med dyrbara smycken.

Den lille Domenicos far, som var en mindre köpman, ville nu ej höra talas om några dylika utgifter, och därför måste den stackars modern, fastän med svidande hjärta, lemna bort sin son till en bondkvinna, som, enligt en den tiden och äfven ännu ganska vanlig sed, åtog sig att, jämte sin egen lille, äfven uppföda det främmande barnet.

Domenico kom alltså till Luisella, som till all lycka hade riklig näring åt de båda barnen. Hon hade äfven ett så kärleksfullt hjärta, att liten Meni — som han för förkortningens skull benämndes — aldrig för illa, utan triftades och frodades i den landtliga omgifningen.

Då han blef så gammal, att han kunde ha flyttats till hemmet, tyckte fadern, att gossen hade det bra där han var, och lät honom därför stanna, trots moderns varma böner.

Fem år räknade visst Domenico, då man en dag bragte honom en omgång svarta kläder för att i denna dräkt sörja sin moder.

Otydligt minnes han denna mor, som blott då och då hade besökt honom, hvarvid hon under smekningar och gråt hade brukat stoppa hans fickor fulla med sötsaker.

Bertarelli drager en suck vid tanken på sin stackars moder, hvars vekhet var så stor, att hon aldrig förstod göra sin vilja gällande gent emot den despotiske mannen.

Bertarelli erinrar sig sin första verkligt djupa sorg och alla de bittra tårar, han fällde, då han skulle taga afsked af Luisella och Giacomo.

Huru sved ej det lilla hjärtat, när han vid vägens krökning hade uppfångat sista skymten af sitt första barndomshem! De nya fosterföräldrarna, läraren i Sorrento och dennes hustru, förmodade ej trösta honom, ehuru de nog uppbjödo allt för att ernå hans tillgifvenhet.

Men hvad som ej lyckades de äldre, det åstadkoms af husets barn, de två gossarne, tillsammans

med hvilka liten Meni skulle pröfva de första stapplande stegen på vetandets bana. Det var ej lätt att besegra alfabetets och innanläsningens svårigheter, och innan Meni hunnit synnerligen långt i den besvärliga konsten, hade han redan funnit sig i den skedda omflyttningen.

Barnahjärtat slår ju, liksom den späda plantan, snart rötter i den nya jordmånen och känner ej till någon långvarig sorg.

Också öfvervann gossen äfven för andra gången afskedets smärta, då han åter måste lemna ett hem, som han med hela sitt varma, efter tillgifvenhet förstande sinne innerligt hade fäst sig vid.

Han kom nu till Neapel i storskola, i »un collegio», som stod under presterlig ledning, och hvars elever sällan eller aldrig tillätos besöka sina anhöriga. Den unge Domenico kände därför knappast sin far, för hvilken han hyste en med fruktan starkt blandad ömhet.

Hans hjärta klappade af den gladaste förväntan, när han efter tagna examina ändtligen återvände hem och som biträde anställdes i faderns, på sista tiden betydligt utvidgade affär, med hvilken nu äfven var förenad en bankrörelse.

Den gamle Bertarelli behandlade sin son med mycken godhet och vänlighet, men gossen blef ändå sviken i sina ljusa förhoppningar, ty i faderns sätt låg alltid något, som uteslöt hvarje förtroelighet och hvarje närmande.

Då ville slumpen, att Domenico råkade i beröring med den amerikanske konsulen, mr Gray och hans hustru. Dessa fattade liflig sympati för ynglingen, för hvilken de gästfritt öppnade sitt hem, och hvilken de bemötte med den största vänskap — en vänskap som blef af ingripande betydelse för hans framtida öden.

Umgången med de fint utdanade amerikanerne stärkte den unge Bertarellis redan af naturen allvarliga karaktär och utbildade honom till en bjärt kontrast mot hans landsmän, neopolitanerne, hvilka i allmänhet äro ytterligt lättsinniga, utan moral eller rättrådighet.

Domenico blygdes nu öfver de ytliga kunskaper, han inhemtat i skolan, och skyndade därför att på egen hand ifrigt fortsätta studierna. Och då fadern strax därpå afled och lemnade sonen i oin-skränkt besittning af en anseelig förmögenhet, anförtrode han affärerna åt ett gammalt, bepröfvadt biträde samt för själf till utlandet — han ville se sig om i världen och lära hvad som läras kunde af de andra nationerna.

Kommen tillbaka lät han handelsrörelsen förbli i det gamla biträdets vård, men öfvertog själf bankfirman, som nu gick i hans eget namn och inom kort tid uppnådde ett obegränsadt förtroende genom sin chefs allmänt erkända redlighet och punktlighet. Snart gafs det ej en mer blomstrande affär än hans i hela Neapel.

Hos familjen Gray hade emellertid inträffat en länge efterlängtd tilldragelse. En dotter hade blifvit dem skänkt, och den, i likhet med de flesta italienske män, oändligt barnkäre Bertarelli delade deras glädje.

Onkel Domenico eller Meni, som han kallades i det Grayska hemmet, blef där en daglig gäst och en den mest tålige lekkamrat åt liten Elena och sedan äfven åt hennes syster Lizzi, hvilken föddes några år efteråt.

Domenico Bertarelli deltog i alla familjens fröjder — om sorger hade man ej en aning, förrän konsulen, den starke, kraftige mannen, plötsligt insjuknade och dukade under i en af dessa häftigt rasande koppelidier, hvilka ofta härja staden och kräfva tusentals offer.

Hvem förmår väl beskrifva makans smärta! I hela sin vidd kan den fattas endast af den kvinna, hvilken, liksom mrs Gray, i ett främmande land, långt skild från alla sina anförvanter, mister den, som hon älskar öfver allting annat på jorden.

Om ej bankiren stått vid den olyckligas sida, skulle hon kanske aldrig repat sig efter det förfärliga slaget. Han försökte ej så mycket att trösta, ty de vanliga tröstegrunderna skulle förefallit fadda och meningslösa; i stället hänvisade han den sörjande till de dyra plikter, som bunde henne vid jorden, där hennes två döttrar nu kräfde hennes fördubblade kärlek och omsorger.

Till råga på olyckan befanns det, att sedan affärerna efter den döde blifvit utredda, enkan hade högst otillräckliga tillgångar kvar.

Bankiren erbjöd strax väninnan ett årligt underhåll, men mrs Gray, ehuru blid till lynnet, hade dock ett stolt sinne, hvarför hon på det bestämdaste afböjde det ädelmodiga anbudet.

Däremot sökte nu enkan, som allt från barn-domen varit van vid öfverflöd, att öka sina hjälpkällor genom att ge lektioner, och hon iakttog därjämte en så sträng sparsamhet, att hon till

bankirens gränslösa förväning lyckades få sitt debet och kredit att gå ihop.

Bertarelli försökte i början att medels oskyldiga konstrepp smugla till sina små favoriter litet af hvarjehanda, som han trodde skulle fröjda deras barnahjärtan, men modern bad honom att upphöra därmed. Enligt hennes förmenande var det bäst att ej vänja barn, isynnerhet ej hennes döttrar, vid onödig lyx.

»Se,» sade hon då alltid till bankiren, »barnsinnet förfogar öfver en så rik fond af lifsglädje, att de små kunna åtnöja sig med nästan ingenting, såvida ej föräldrarna själfva i blind, tanklös ömhet förvekliga dem.»

Och Bertarelli måste ge sin förståndiga väninna rätt, ty han mindes ju, huru lycklig han själf hade varit i den fattiga bondstugan, där allt hade varit så knappt — allt utom den varma kärlek, hvarmed Luisella hade omgivit honom.

Och säkert var, att friskare och muntrare barn ej funnos till än mrs Grays flickor i sina tarfliga men alltid prydliga dräkter. De kände ej till öfverflöd i vare sig mat eller dryck och hade mycket få leksaker, för det mesta fabricerade af dem själfva med tillhjälp af modern eller den händige onkel Meni.

Så flöt det ena året efter det andra, och allt högre bjödo maningarna att bankiren skulle tänka på att införa en fru i den präktiga våning, där han bodde så ensam.

Men han hade ju ännu ej mött sitt ideal och var dessutom fullkomligt tillfreds med de tillgifvenhetsband, som förenade honom med den Grayska familjen.

Han hade uppgifvit alla tankar på äktenskap och funderade nu endast på ett sätt att kunna adoptera de två flickorna, en plan, hvarom modern ej ville höra talas, och som hos henne rönt det mest hårdnackade motstånd.

Bankiren skulle gifta sig, ifrade dagligen mrs Gray och föreslog både den ena och den andra damen, som i hennes tycke kunde passa honom.

Men Bertarelli slog döfrot till och förklarade skämtande, att han ej af vår Herre hade erhållit något hjärta.

Han anade ännu ej, att den stund en gång skulle komma, då äfven han skulle lära känna alla kärlekens kval och slitans emellan dess hopp och fruktan.

Det kom en dag, då hans hjärta började att klappa allt häftigare; ja, det var nära att sprängas, hvar gång han steg uppför en viss knarrande gammal trätappa.

Värst är det alltid, när man hunnit upp i tredje våningen, ty då tycktes hjärtat vilja hoppa ur bröstet på honom, isynnerhet när han står på dörrtröskeln och ett ungt, strålande flickansikte blickar emot honom.

Ja, bankiren var kär i sin så kallade fosterdotter, som nu hade vuxit upp till en tjugande, ovanligt vacker flicka.

»Du gamle narr,» hade han gång på gång sagt sig själf, »hvad är detta för dårskaper? Icke är du, en man om fyrtioåttio år, en passande make åt Elena? Hur kan du ens ett ögonblick tänka på något så oerhördt?»

Nej, det är din plikt att nu spärra upp ögonen på vid gafvel eller också, likt Diogenes, gå omkring med en lykta för att söka, huruvida i hela ditt fosterland finnes en man, värdig din sköna, blonda fosterdotter, hvars stora djupblå ögon tyckas ha totalt förhexat dig!

Tappert, ja med hjaltet mot hade bankiren länge kämpat emot en böjelse, som han ansåg hopplös, men som dagligen hade stegrats i en oroväckande grad.

(Forts.)

Aprilnumret af Iduns Mode- och Mönstertidning medföljer nästa veckas nummer till vederbörande prenumeranter.

Innehållsförteckning:

Anna Lisa Hwasser-Engelbrecht; af J. N.-g. (Med porträtt.) — Novisen; poem af Octavio Beer. — Friska barnkamrar; af Ingrid Gullin. — Iduns skollofskoloni. — Från antikens kvinnovärld; tre skisser för Idun af Vilh. Lundström. III: Kvinna i litteraturen. — En vinterpoet; för Idun af Tor Hedberg. (Slut fr. föreg. nr.) — Torparen och gässen; af Leo Tolstoj. Öfvers. för Idun. — Husmoderlig almanack; af Stenia. — Modern erotik; några bagateller i ett vidlytigt ämne, af Alvar Arfwidsson. II: Finnes det någon »sann» kärlek? — Teater och musik. — Endast 8 dagar. — Loretos madonna; skildring från Italien, för Idun af Hilda Hintze.

De smycken, som fortfarande för den s. k. lilla toaletten äro förhärskande, äro alljämt de små emaljerade blommor och fjärilar, som under vintern 1890 väckte så stort uppseende i Paris. De modernaste äro Viol-, Blåklint- o. Pensébroscherna samt de små hvit- och blåemaljerade fjärilarne. Prisen ställa sig olika fr. 6 till 15 kr. Sändas efter rekvisition till landsorten i rek. bref. från

Juvelerar HALLBERG, Regeringsgatan 9